

BIRŽŲ R. VABALNINKO BALIO SRUOGOS GIMNAZIJOS DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Biržų r. Vabalninko Balio Sruogos gimnazijos (toliau – Gimnazijos) darbuotojų etikos kodeksas (toliau – Kodeksas) nustato gimnazijos mokytojų, administracijos ir kitų darbuotojų bendražmogiškąsias bei profesinės etikos vertybines nuostatas ir moralaus elgesio principus, svarbiausias vengtino elgesio normas, kurių įsipareigoja laikytis visi darbuotojai.

2. Etikos kodekso paskirtis – saugaus, atviro, savivertę ir kūrybiškumą skatinančio gimnazijos mikroklimato kūrimas, gimnazijos darbuotojų pageidaujamo elgesio formavimas, atsakomybės už savo veiksmus ugdymas.

3. Etikos kodekso tikslas – kurti ir puoselėti pagarbius gimnazijos bendruomenės narių tarpusavio santykius, skatinti gimnazijos darbuotojus savo elgesiu, drausme, kultūra būti pavyzdžiu mokiniams.

4. Etikos kodeksas papildo darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, gimnazijos nuostatuose, darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SAVOKOS IR PRINCIPAI

5. Pagrindinės kodekse vartojamos sąvokos:

5.1. **Etika** – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas;

5.2. **Moralė** – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai;

5.3. **Pedagogų etika** – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime;

5.4. **Etikos normų pažeidimas** – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris neigiamai veikia bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą;

5.5. **Etikos problema** – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas;

5.6. **Etiškas sprendimas** – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas;

5.7. **Interesų konfliktas** – situacija, kai darbuotojas, atlikdamas savo pareigas, vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais;

5.8. **Privatus darbuotojo interesas** – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas;

5.9. **Kompetencija** – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos;

5.10. **Vertybė** – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną;

5.11. **Tolerancija** – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

6. Gimnazijos darbuotojai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:

6.1. **Pagarbos principas** - darbuotojas pripažįsta, kad bendravimas su mokiniais/ugdytiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir Gimnazijos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą;

6.2. **Teisingumo principas** - darbuotojas pripažįsta mokinių/ugdytinių ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno mokinio/ugdytinio socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno mokinio/ugdytinio pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, mokinių/ugdytinių ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, sprendamas konfliktus;

6.3. **Žmogaus teisių pripažinimo principas** – darbuotojas nepažeidžia mokinio/ugdytinio teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje;

6.4. **Atsakomybės principas** – darbuotojas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pareigas;

6.5. **Sąžiningumo principas** – darbuotojas savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja gimnazijos išteklius, vadovaujasi gimnazijos tvarkos taisyklėmis, nepiktnaudžiauja savo padėtimi, teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją. Pedagogas nepiktnaudžiauja nei savo padėtimi, nei mokinio (mokinių)/ugdytinio (ugdytinių) pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais,

6.6. **Atidos ir solidarumo principas** – vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis gimnazijos darbuotojas jautriai ir dėmesingai bendrauja su mokiniais/ugdytiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais artimais šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros visų bendruomenės narių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodantis suprantąs kito žmogaus emocinę būseną.

III SKYRIUS

DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

7. Kodekso tikslas – nubrėžti tolerancijos ribas gimnazijos darbuotojų tarpusavio santykiuose, siekiant, kad atskiro darbuotojo veikla keltų asmens ir Gimnazijos garbę.

8. Kodekso uždaviniai:

8.1. darbuotojams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę bei pilietinę atsakomybę;

8.2. vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus vadovaujantis moraliniais principais.

IV SKYRIUS

BENDROSIOS GIMNAZIJOS DARBUOTOJŲ ETIKOS NORMOS

9. Kiekvienas gimnazijos darbuotojas, pripažindamas Etikos kodekso principus, įsipareigoja:

9.1. laiku, kokybiškai ir profesionaliai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas;

9.2. prisiimti atsakomybę už sklandų gimnazijos darbą, savo veikloje vadovautis bendruomenės interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto;

9.3. gerbti kiekvieno žmogaus garbę ir orumą, pagrindines teises ir laisves, nepaisant jo lyties, rasės, tautybės, pilietybės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios ar kitų tapatybių;

9.4. elgtis diskretiškai, laikytis reikalavimų neperduoti kitiems asmenims mokinio/ugdytinio jam asmeniškai patikėtą informaciją, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus;

9.5. etiškai elgtis tiek gimnazijoje, tiek už jos ribų, tinkamai atstovauti gimnazijai ir reprezentuoti jos vardą;

9.6. puoselėti pagarbius tarpusavio santykius su kiekvienu gimnazijos bendruomenės nariu ir su savivaldos institucijomis, saugoti ne tik savo, bet ir kolegų autoritetą, mokinių/ugdytinių ir/ar kitų asmenų akivaizdoje nežeminti kolegų. Kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir pan.;

9.7. atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti visoms pusėms priimtino sprendimo;

9.8. objektyviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems;

9.9. neviešina asmens duomenų ir konfidencialios informacijos, skirtos vidinei gimnazijos veiklai;

9.10. gerbti ir puoselėti esamas bei kurti naujas bendruomenės tradicijas;

9.11. suteikiant kvalifikacinę kategoriją, apdovanojant, vertinant kolegų profesinę veiklą, remtis tik dalykišku darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis;

9.12. korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, problemas bei teikti pasiūlymus, jas sprendžiant;

9.13. tausoti ir atsakingai naudoti gimnazijos turtą, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, savivaldybės, rėmėjų, investuotojų lėšas įgyvendinant Gimnazijos tikslus ir priimtus įsipareigojimus;

9.14. suprasti, kad profesinės etikos normas pažeidžia:

9.14.1. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų;

9.14.2. nepagarbūs atsiliepimai apie kolegų profesinę veiklą, gebėjimus ir asmenines savybes, apkalbos, smulkmeniški konfliktai, intrigos, nepagarbūs komentarai socialiniuose tinkluose;

9.14.3. viešas aptarinėjimas ar skelbimas konfidencialios informacijos (kompetencija, darbo užmokestis, elgesys, gyvenimo būdas, apranga ir kt.) apie pedagogus, personalo darbuotojus, mokinius/ugdytinius, jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

9.14.4. nepakantumas kitokiai mokinių, mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų), kolegų ar kitų darbuotojų nuomonei ir argumentuotai kritikai;

9.15.5. gimnazijos bendruomenės narių diskriminavimas dėl socialinės padėties, tautybės, išsilavinimo, darbo pobūdžio, dalyvavimo visuomeninėje, politinėje ar kt. veikloje;

9.15.6. girtavimas ar piktnaudžiavimas kitomis svaiginamosiomis priemonėmis.

10. Visi gimnazijos darbuotojai privalo nešiukščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti nepakantumą mokinių elgesio taisyklių ir gimnazijos darbo tvarkos taisyklių pažeidimo faktams.

11. Tiesioginių ar netiesioginių dovanų, paslaugų, tiesiogiai nesusijusių su ugdymo procesu, reikalavimas ar priėmimas iš mokinių/ugdytinių tėvų (globėjų, rūpintojų), vertinamas kaip neetiškas poelgis.

V SKYRIUS

DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

12. Būtina Kodekso priėmimo ir atnaujinimo sąlyga – viešas jo projekto ar pakeitimų svarstymas ir pritarimas.

13. Priimtas Kodeksas skelbiamas gimnazijos interneto svetainėje.

14. Visi gimnazijos darbuotojai su Kodeksu supažindinami pasirašytinai ir įsipareigoja laikytis jų nuostatų.

15. Kodekso vykdymo priežiūrą atlieka ir nagrinėja galimus Kodekso nuostatų pažeidimų atvejus Biržų r. Vabalninko Balio Sruogos gimnazijos galimo smurto ir priekabiavimo darbe atvejų nagrinėjimo komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš 6 gimnazijos darbuotojų;

- 15.1. Komisija dirba vadovaudamasi Komisijos darbo reglamentu;
- 15.2. Į Komisiją gali kreiptis bet kuris gimnazijos bendruomenės narys;
- 15.3. dėl galimų Kodekso pažeidimų galima kreiptis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tos dienos, kurią galimas pažeidimas padarytas ar paaiškėjo;
- 15.4. prašymai dėl Kodekso pažeidimų registruojami raštinėje, vizuojami direktoriaus ir įteikiami Komisijos pirmininkui. Svarstomi tik aiškiai motyvuoti prašymai. Anoniminiai prašymai nesvarstomi;
- 15.5. Komisija privalo išnagrinėti gautą prašymą, priimti sprendimą ir raštu (pasirašytu Komisijos pirmininko) atsakyti prašymą pateikusiam ar suinteresuotam asmeniui ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Komisija prašymo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu. Komisijos raštiški atsakymai registruojami raštinėje;
- 15.6. bendruomenės narys, dėl kurio gautas prašymas, yra informuojamas apie jo turinį ir pateikia raštu paaiškinimus per 3 darbo dienas nuo informavimo dienos;
- 15.7. prašymai dėl galimo Kodekso pažeidimo nagrinėjami dalyvaujant gimnazijos bendruomenės nariui(-iams), kurio(-ių) elgesys svarstomas;
- 15.8. Komisijos nariai, vadovaudamiesi atsakomybe, viešumu, turi siekti teisingai nagrinėti prašymus ir skundus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, priimti nešališkus sprendimus;
- 15.9. Komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą, kol atliekamas tyrimas;
- 15.10. Komisija, nusprendusi, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė Kodeksą, turi teisę taikyti moralinio poveikio priemones (pvz., pokalbis, žodinė pastaba, žodinis įspėjimas, įvertinimo paviėšinimas ir pan.) (net darbuotojui nepateikus rašytinio paaiškinimo). Sankcija galioja 1 metus;
- 15.11. Komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio priimant sprendimus dėl darbo sutarties pratėsim0, skyrimo į aukštesnes pareigas, atestuojant aukštesnei kvalifikacinei kategorijai gauti bei kitais atvejais.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Laikytis Etikos kodekso reikalavimų – asmeninis darbuotojo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose gimnazijos darbuotojų veiklą.

17. Tais atvejais, kai gimnazijos bendruomenės nario elgesys neregamentuojamas įstatymų, Biržų r. Vabalninko Balio Sruogos gimnazijos nuostatų, darbo tvarkos taisyklių arba Etikos kodekso, kiekvienas gimnazijos bendruomenės narys privalo laikytis bendrųjų etikos principų.
